

Contextualització

Per a treballar la inclusió, trobem que una part és actitudinal. Ex: si arriben dos extraterrestres i analitzen una aula els dos veuran coses diferents. És fals el que diuen? No, ho analitzaven des de perspectives distintes i en conseqüència actuam de manera distinta. L'altra part és la didàctica. Primer hem de saber que pensam, i segon hem d'actuar didàcticament a l'escola, canviant el que es fa a l'escola. Ex: l'assignatura de'n Tomeu de planificació.

Ex: si el professor anés en cadira de rodes, podria ser professor igual, de que dependria? No depèn d'ell, perquè anar en cadira de rodes no modifica la seva capacitat d'ensenyança. Ara bé, depèn del context: si la universitat té ascensors i facilitats per a una persona discapacitada, doncs podrà impartir classes. Així doncs, depèn del context i no pas de la persona. El problema no és la diferència, és com tractam aquesta diferència. No a nivell actitudinal, sinó a nivell didàctic. No a nivell de si ho veim en positiu o negatiu, sinó a partir del que feim quan analitzam aquesta diferència. La persona té les seves singularitats i la nostra tasca com a educador, no és corregir a aquesta persona, sinó oferir-li les condicions i els requisits. D'aquí sorgeix la diferència de la segregació, discriminació i la inclusió. Nosaltres no podem actuar damunt la persona, sinó que sempre actuam damunt el context. Perquè aquesta persona pugui desenvolupar, actuar en les seves capacitats i en la seva situació.

1- Una persona amb discapacitat, una persona immigrant, una persona superdotada, una persona gay, tenen capacitats? I perquè? (pregunta actitudinal). Clar que tenen capacitats, ja que la seva singularitat no afecta les seves capacitats.

Qualsevol persona, totes, tenen capacitats. I tenen unes singularitats personals que els diferencien dels altres. Ex: tots els que duen ulleres suspendran la meva classe. Perquè duu ulleres no implica una diferència però ser un immigrant/tenir una discapacitat/ser gay si? Per la nostra cultura, la història, etc. La nostra tasca és cercar maneres en que puguin desenvolupar aquestes capacitats. El tema és, fins on estic preparat per a acceptar aquestes diferències. A nosaltres que ens interessa? la discapacitat o la capacitat. La capacitat, perquè tothom aprèn a partir de les capacitats i mai a partir de les discapacitats. Aprenem a partir del que sabem i no a partir del que no sabem.

2- Pregunta didàctica. Jo som un mestre d'una escola i em diuen: demà comença un nin ceg que no hi veu gens. Què hauria de fer? Dur a terme una metodologia que permeti una situació inclusiva d'aprenentatge, tant pel nen com per la resta de la classe.

Què significa ser ceg? No hi veu. Qui s'ha d'adaptar ell o jo? jo, el professor. La diferència es converteix en una oportunitat d'aprenentatge per a jo. Ha de cercar distintes maneres d'actuar per a adaptar-se a la situació que té.

La diferència és un fet natural, que significa que s'ha d'acceptar les diferències i la diversitat. La segona passa, és no categoritzar les persones. No volem reduir la diversitat, perquè és impossible, perquè és un fet natural. Aleshores, totes aquelles decisions que prenem per reduir la diversitat seran impossibles. Què és el que volem fer? volem aprendre a treballar amb la diversitat, perquè començarem a aprendre a treballar amb ella. I de quina manera? perquè volem millorar la nostra pràctica educativa.

Tema 1. El valor de la diversitat: vers una educació de qualitat

Conceptes

Diversitat → La diversitat fa referència a acceptar diferències com un valor i com a positives i així permetran la convivència.

***Nosaltres com a estudiants de Pedagogia hem de posar en dubte els paràmetres establerts.

La diversitat es basa en la idea que no hi ha categories entre les persones.

Diferència → És la característica que provoca la distinció. Entre persones existeixen diferències perquè cada persona és única i tenen característiques individuals. Com a conclusió les diferències existeixen i contra aquest fet nosaltres no podem fer res.

Les diferències poden tenir una connotació negativa o positiva. Quan hi ha una connotació **negativa** es provoca **l'exclusió i l'amenaça** en canvi quan és **positiva** trobam una **oportunitat i incloem**. Si jo tenc un concepte de que les diferències són negatives, mai podré dur a terme una educació inclusiva.

***Les diferències són un fet natural, el problema es troba en la interpretació de les diferències: positives o negatives. Si l'interpretam de manera negativa, observam un problema, amenaça o un dèficit o una desviació. → exclusió → no acceptació

Normal → El que és normal són les diferències. Però quan definim el que és normal com el comú o l'establert per la societat estic prioritant les semblances i ocultant les diferències. El normal és un concepte relatiu. Si deim "Tots els nins amb 5 anys han de llegir" i hi ha una nina que amb 5 anys no ho fa es converteix en un dèficit o una amenaça.

****Didàctica** → Part dels nostres estudis que ensenya mètodes i tècniques d'ensenyança. Quan nosaltres xerram d'inclusió a les escoles:
La primera passa: actitudinal
La segona passa: la didàctica

Objectivitat vs subjectivitat

No existeix l'objectivitat, només la subjectivitat. En l'educació no hi ha cap mesura bona per a tothom. De què depèn? depèn de quins siguin els meus referents, de quins siguin els meus criteris per analitzar aquesta realitat. Dins aquesta realitat hi ha alumnes amb dificultats, intel·ligents, etc. Així doncs hi ha una realitat que hem d'analitzar.

- Què són alumnes vulnerables?

Podem centrar el problema amb la persona, perquè tenen un dèficit, perquè tenen una patologia, perquè és una situació interna. Aquesta és la manera tradicional que tots tenim d'analitzar aquest problema. Analitzar la diferència com un problema. El problema és la persona perquè té unes limitacions (socials, sexuals, mentals...) perquè en aquest cas ho analitzem com un problema. Això ens condueix a categoritzar i a una discriminació/segració.

No hi ha res correcte o incorrecte, sinó que depèn de les vivències, experiències, contexts... Això és la realitat de la majoria de les escoles, però si ens limitem a aquesta visió idò ens condueix a categoritzar.

Si està centrat en el context, la clau doncs és les condicions que oferim. Allò important és la manera en què usam els recursos. Si no entenem que el problema és el context i no la persona, mai no podrem ser inclusius.

1-

Centrada en el context ->
condicions que oferim ->
recursos i ús -> interacció ->
inclusivitat

2-

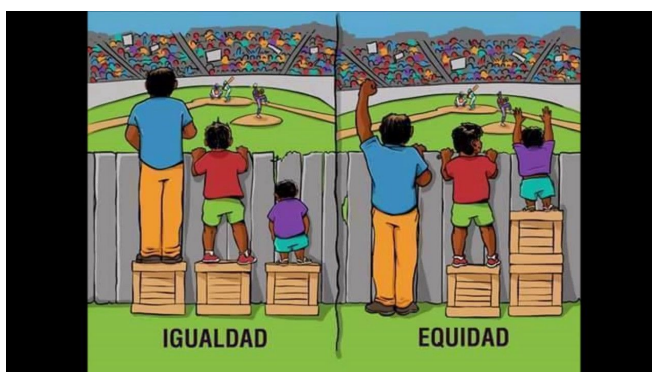
Centrar en la persona ->
Patologia interna de la
persona -> S'analitza la
diferència com a problema

Valors que expliquen i sustenten la inclusió: Equitat vs igualtat -> qualitat

Els valors són teòrics. Valors inclusius:

- Participació
- Respecte
- Comprensió
- Tolerància
- Empatia
- Convivència
- Col·laboració
- Acceptació
- Equitat

Igualtat és oferir les mateixes possibilitats per a tothom. En canvi, l'equitat ofereix les mateixes possibilitats però tenent en compte les característiques personals de cada individu.



Les condicions per estar amb igualtat per a poder aprendre, això és equitat.

Existeix una autora que nom Blanco, l'any 2008 defineix equitat com a: proporcionar a cada persona les ajudes i els recursos que necessita per estar en igualtat de condicions i aprofitar les oportunitats educatives per aprendre a nivells d'excel·lència.



Aquesta definició ens enuncia un altre valor clau que necessitem desenvolupar: qualitat. Què entenem per qualitat? Una educació de qualitat és una educació equilibrada, és un doble equilibri. Imaginau una balança antiga amb dos plats, doncs imaginau-ne dos, però envers de tenir dos plats en té quatre. Els dos primers plats tenen equilibri en lo comú i lo divers. Les diferències existeixen, però els humans tenim elements comuns. Si nosaltres sols posem el focus d'atenció damunt les diferències, caiem en la categorització. Si posem el focus damunt allò comú, podem caure en una falsa igualtat (si tots som iguals, tots farem els mateix, sense tenir les característiques individuals). Aquest equilibri entre la diferència i el comú és molt important. L'altra balança també és un equilibri entre equitat i excel·lència, perquè volem que tothom pugui tenir una educació d'excel·lència. No hi ha persones excel·lents, sinó situacions excel·lents.

Així doncs, l'equitat i la qualitat ens duu a un triple benefici:

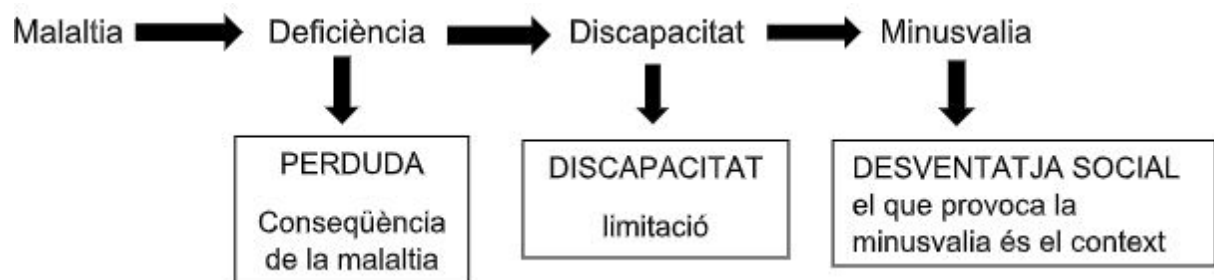
1. Els valors inclusius ens permeten assolir una educació assequible per a totes les persones.
2. Una educació a on no hi ha discriminació, per qualsevol característica.
3. Tots es beneficien al màxim de l'educació.

Els antecedents són → com interpretem les diferències, on posem el focus per a interpretar la realitat i quins valors són els que ho justifiquen.

Evolució de la inclusió

Quan parlem d'inclusió, no parlem de discapacitat. Molta gent ho pensa, però la realitat demostra que no és cert. El que passa és que el seu origen sí que és la discapacitat. El col·lectiu que en el món es sentia més discriminat i vulnerable dins les escoles, era el de les persones discapacitades. Aleshores, l'evolució de l'atenció a les persones amb discapacitats marca l'evolució de la inclusió. El grup Senior (professors, titulats, etc.) tots provenen del món de la discapacitat. Han defensat i han parlat d'aquest model, el que passa que hi ha una sèrie d'estudis que a certs professionals els ha fet veure que aquest model és un model inútil i els ha fet cercar altres alternatives que els ha conduït a redefinir la inclusió. Sabent que la premissa és que l'educació inclusiva no fa referència a la discapacitat, anem a parlar-ne, sobre el procés. Què signifiquen aquestes sigles:

- CIDDM-80: Clasificación Internacional del Funcionamiento y la Discapacidad. Realitzat per la Organització Mundial de la Salut. Comença parlant de la malaltia (situació és intrínseca) i deficiència (pèrdua de coneixement). Així doncs la malaltia pot provenir de deficiències, però les deficiències parteixen de les malalties. Les discapacitats sempre provenen de les deficiències. Totes les discapacitats provoquen la minusvalia? no. Què és el que ho provoca?
- ◆ Deficiència: pèrdua temporal o permanent d'una funció fisiològica, anatòmica, etc. Ex: duu ulleres. Pèrdua de la visió.
 - ◆ Discapacitat: La discapacitat és la condició d'aquella persona que té una funció, física o mental, limitada respecte de la mitjana de la població o anul·lada, deguda a una deficiència. Provoca una limitació objectiva de fer coses.
 - ◆ Minusvàlid. Què significa? Disminució de la capacitat física o síquica de una persona. Ara bé, És el context que fa minusvàlida la persona. Però totes les altres definicions posa el focus en les persones. Tot i que al final diu que no té res a veure amb la persona. Així doncs es contradiu de manera abismal. Quan es donen compte de que s'han equivocat, sorgeix el CIF-2001, 21 anys després.



- CIF-2001: en 20 anys en publiquen un altre que afirma que allò anterior no era vàlid. Classificació internacional del funcionament de la discapacitat i salut. Així doncs ara interessa el funcionament d'aquestes persones. Quins són els dos elements claus d'aquest funcionament?

- ◆ Funcionament → Com funcionam? dins la societat/context a on participam i feim activitats.
- ◆ Context → Que trobem en el context per fer aquestes activitats? condicions que són barreres per a poder participar i fer activitats. També trobem facilitadors.

El que ens diu el CIF, és que ens interessa estudiar el funcionament de la persona dins del seu context. Aquí ens parla d'un equilibri de les característiques de la persona i de les condicions socials de la persona. Això és el que s'anomena equitat. El focus ja no està damunt de la persona, sinó que està en la interacció dinàmica entres les característiques de les persones i les condicions del context. Dinàmica vol dir variable, perquè és tan important? vol dir que aquesta realitat no és per sempre, sinó que les condicions varien. No vol dir que la discapacitat variarà, sinó que vol dir que les condicions que l'envolten no són una cosa fixa. El que fa és descriure a la persona.

Principi de normalització

Normalització significa que un nen/nena a les 10 del matí un dilluns, pugui ser a l'escola que té més aprop de casa seva.

El principi de normalització és una revolució en el pensament de l'atenció de l'educació amb les persones amb discapacitat. Marca un abans i un després en atendre i entendre a les persones discapacitades.

Autors que en parlen:

- ★ Bank-Mikkelsen 1959 de Dinamarca: "La possibilitat de que els deficients mentals duguin una existència tan pròxima a lo normal como sigui possible.
- ★ Nirje: Fer accessible! = transformar el context. L'any 69, ens diu que el problema és el context i no les persones. Nirje tradueix de manera més clara el que ens havia dit en Mikkelsen. Nirje: "hacer accesibles a los deficientes mentales las pautas y condiciones de la vida cotidiana que sean tan próximas como sea posible a las normas y pautas del cuerpo principal de la sociedad". El problema de Nirje és que es segueix rebent solament a un grup de discapacitats.
- ★ Wolfensberger a l'any 72, diu que: "Normalització és la utilització de medis culturalment normatius per permetre que les condicions de vida de una persona siguin almenys tan bones com les de un ciutadà mitjà, i donar suport de la millor manera possible la seva conducta".

Aquí ja no parla de deficients mentals, sinó de totes les persones i tots els àmbits de la vida. El principi de normalització és una filosofia, una manera de pensar, un referent, que canvia la manera d'atendre i entendre l'atenció a la discapacitat.

En cap cas, el principi de normalització no vol dir fer normal a ningú, perquè allò "normal" no existeix. El principi de normalització planteja dues eines, que són dos principis, bàsiques de treball:

1. Principi d'integració. Incorporació de les persones en qualsevol àmbit de la vida d'una persona. Incorporar vol dir incorporar una persona que abans estava a fora. Que diu integració? tu eres a fora, però li exigim que sigui la persona que s'adapti al que s'està fent. Any 1978. El problema és que hi ha una cultura dominant, que és la nostra i el problema és que tothom sempre s'ha d'adaptar. El que digui que integració i inclusió són sinònims s'EQUIVOCA.
2. Principi de sectorització. Principi de tipus geogràfic (d'espais). Quina és la idea? es fan sectors geogràfics amb la intenció de que els serveis estiguin a prop dels usuaris. Perquè això? per a promoure la normalització. Aquest principi a quin àmbit social s'usa sobretot? a l'àmbit sanitari. Un hospital, un PAC, etc.

ESCOLA → Informe Warnock. Introdueix el concepte de necessitats educatives especials. Aquest concepte substitueix al concepte de dèficit. Si nosaltres parlem de dèficit el problema és l'alumne però si ho veiem com una necessitat és l'escola qui s'ha d'adaptar.

- **Quan i on es va començar a parlar d'inclusió educativa?**
- **Quan i com es va començar a aplicar en Espanya?**

Informe Warnock 1978: dona la definició de necessitats educatives especials com a:

- La dotació de mitjans especials d'accés al currículum: mitjançant un equipament, unes instal·lacions o uns recursos especials, la modificació del mitjà físic o unes tècniques d'ensenyament especialitzades.
- La dotació d'un currículum especial o modificat (el currículum ha de ser flexible en relació a les capacitats de les persones). Quin és el nostre objectiu? que els nens/nenes aprenguin.
- Una atenció particular a l'estructura social i al clima emocional en els quals té lloc l'educació.

L'any 1978 → Constitució → Passem a un estat de dret.

L'any 1990, és quan s'introdueix el concepte de Necessitat Educatives Especials. L'any 1990 s'aprova la LOGSE, que substitueix la LGE.

Quins són els Reals Decrets d'aquesta llei?

1982 → Real Decreto de ordenación de la educación especial. Incorporen la idea d'integració escolar dins les escoles i ho introdueixen amb un programa experimental.

- Fa 35 anys, en vers de parlar sobre educació inclusiva, parlàvem sobre la pedagogia terapèutica. Teràpia, té una connotació de metge, si vas a teràpia vas a curar-te. Quan em curo, ja no ho tenc. La pedagogia terapèutica era pedagogia, es tractava el dèficit a través d'un especialista que feia teràpies a consultes individuals per eliminar el dèficit. Això va desaparèixer amb l'informe Warnock l'any 78, perquè el focus recau en el context. Així és com es passa de Pedagogia Terapèutica a Necessitats

educatives especials. En aquella època, si tenies una discapacitat, o no anaven a escola o anaves a centres educatius especials. Són els que tenien un dèficit i els juntaven.

- El Decret del 82, aplica la integració. Aquests alumnes que eren fora de l'escola ordinària, varen tenir la "bondat" de deixar-los entrar dins l'escola ordinària. Creaven una aula apart de les aules "normals". Se li titulava aula d'educació especial. Deixam entrar a la gent però com que no tenen ni les capacitats ni les característiques dels altres, els he segregam. Es creen aules especials, on mesclaven sords, paràlisi cerebrals, síndrome de Down, etc. Com si fos el mateix. Tot això és més discriminatori, i no era integració. Una persona va modificar el Decret l'any 1985.

1985 → Real Decreto de ordenación de la educación especial. Es van tancar les aules d'educació especial, es comença el Pla Experimental d'integració educativa, que implicava que els alumnes es matriculessin a les aules amb els altres companys que els corresponia per edat. Així ens apropam a les NEE.

1990 → LOGSE

Més o manco a l'any 2000 es tornen a obrir UECCO // ASCE

Més endavant, es tornen a obrir les aules específiques. ASCE i UECCO. Són el mateix però els hi han canviat el nom. Les ASCE són aules d'un centre ordinari, que depenen d'un centre específic. La UECCO, hi van els nins amb discapacitat que algú pensa que no poden seguir a la classe ordinària.

Definició del concepte de necessitats educatives especials

Entenem per necessitats educatives especials al :

"Conjunt de mesures pedagògiques que es posen en marxa per compensar les dificultats que presenta un individu en accedir al currículum que li correspon".

Això ha passat perquè s'ha categoritzat a les persones, s'entén que el concepte de NEE és igual a un dèficit. No s'ha canviat ni la perspectiva, ni els referents, ni el paradigma, la gent creu que aquest concepte de NEE és el concepte modern de dir dèficit.

Com aquesta idea ja domina, i el concepte de NEE no és útil, ja que tothom el vincula a dèficit, ha aparegut un nou concepte, el concepte de "Barreres a l'aprenentatge i a la participació".

Conceptes de barreres en l'aprenentatge de la participació

Una barrera és qualsevol element ja sigui físic, actitudinal o pròpiament del sistema que dificulta o impedeix l'aprenentatge i la participació de les persones. Hi ha barreres culturals, físiques, organitzatives i curriculars. Les més importants són les barreres culturals.

Les dificultats no es troben en la persona sinó que es troben en el context.

Booth i Ainscow són els primers en xerrar-ne. Ja hem parlat de barreres al CIF, i diguérem que en el context ens trobem tant les barreres com facilitadors. Qualsevol cosa que des del context sorgeix per dificultar, limitar les possibilitats d'aprenentatge i participació de l'alumne.

Això és coherent amb el CIF, perquè ens diu que el problema és la interacció entre les oportunitats, les barreres i els facilitadors i les característiques de l'individu. Ex: no podem obviar que tenim un alemany a classe, un ceg, etc. Perquè té unes característiques igual que nosaltres.

- Amb l'informe Warnock passàrem de la P.T a l'Educació Especial. A partir d'això, avui en dia, especial s'interpreta com una cosa distinta. Aleshores no parlem d'especial, perquè no és especial, és necessari. Són coses imprescindibles per alguns, positives per tothom. Allò especial deixa de ser allò raro, per ésser allò imprescindible. No és educació especial, sinó educació flexible, oberta, etc.
- NESE (Necessitats Específiques de Suport Educatiu), en castellà NEAE. El terme nou aquí, és el terme suport. Els alumnes NESE, són els que tenen necessitats educatives especials, que tenen una discapacitat i que per tant, es centren en l'alumne. La idea del dèficit a pesar de que tota la bibliografia digui que educa, segueix regnant a la realitat de les nostres escoles.

Paradigmes

Paradigma: és molt important saber dins de quin paradigma ens movem. Dins el món que hem parlat en el tema 1, hi ha dos paradigmes. Un deficitari i un social-educatiu.

PARADIGMES → referents teòrics que expliquen la meua opinions.

Paradigma Deficitari	Paradigma Social Educatiu
- Àmbit sanitari	- Àmbit educatiu
- Problema a l'individu	- Problema al context
- Objectiu curatiu	- Objectiu formatiu i d'aprenentatge
- Intervenció terapèutica	- Intervenció pedagògica (didàctica)
- Compensar el dèficit → perquè se fonamenta en el dèficit tot aquest paradigma	- Adaptar el context permetre accedir i posar a disposició de manera alternativa (oferir suports)
- Model assistencial	- Model inclusiu

Tema 2. Una escola oberta a la diversitat: l'educació inclusiva

Lògica de l'homogeneïtat vs lògica de l'heterogeneïtat.

ESCOLA SELECTIVA

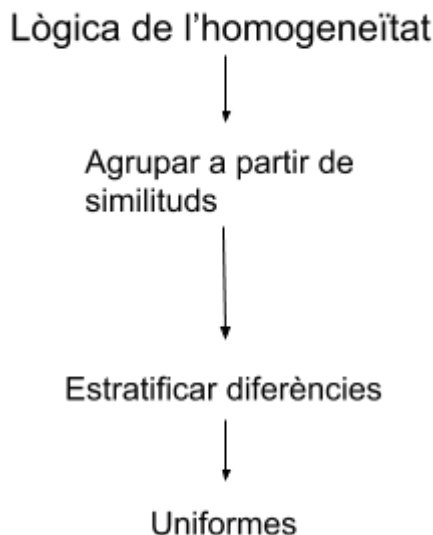
Aquest model no considera les individualitats de les persones. L'escola selectiva és un sinònim d'escola tradicional que intenta reduir la diversitat pensant que poden existir grups totalment homogenis. Lògica de la homogeneïtat.

ESCOLA COMPRENSIVA O INCLUSIVA

L'escola inclusiva posa èmfasi en el sentit de la comunitat, per a que tots tinguin la sensació de pertinença, donar suport i rebre suport per els seus pares i a els membres de la comunitat escolar, al mateix temps que es troben les respostes adequades a les seves necessitats educatives especials. L'escola inclusiva es construeix sobre la participació.

- Homogeneïtat: Agrupem segons les semblances, estratifiquem centrats en les diferències, cerquem composicions uniformes.
- Heterogeneïtat: Reconèixer, admetre i acceptar les diferències individuals. Desenvolupar estratègies pedagògiques adaptades a les diferències.

Lògica de l'homogeneïtat:



A l'escola es classifica segons l'edat i es pensa que serà uniforme, que les persones tendran les mateixes capacitats. Si el grup és uniforme, però n'hi ha un que no ho és, l'excluim. Si la variable és la variable sexe i n'hi ha un que no respon a les expectatives de l'home o la dona pel que sigui, l'excluim. Aquest pensament que és el pensament base en el món occidental i que nosaltres tenim, duit a un extrem màxim, s'anomena feixisme.

Jo me pens que quan faig grups uniformes, no hi ha cabuda per a la individualitat. Quan definirem qualitat, diguérem que hi havia un equilibri entre les semblances i les diferències. Però en aquest sistema no hi ha cabuda per a la individualitat. Ex: psiquiàtric, centres d'educació especial, Son Banya, etc.

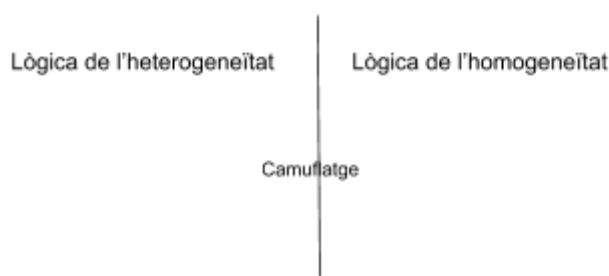
Lògica de l'heterogeneïtat:

Diferència → Admetre, reconèixer, acceptar

No és el mateix admetre que acceptar. Es pot reconèixer però no necessàriament acceptar. Acceptar vol dir que estàs disposat a conviure amb la diferència, que tu no diràs als teus fills no seguis devora X perquè té Síndrome de Down. Acceptar és una passa més en la diferència. Sols si acceptam la diferència podem aplicar la lògica de l'heterogeneïtat.

Si partesc des d'aquesta lògica, s'han de desenvolupar estratègies pedagògiques adaptades a les diferències. És a dir, transformar el context. Aquest és l'element clau per entendre si tenc un pensament selectiu o un pensament inclusiu. Incrementar la capacitat de la classe per respondre a les necessitats de les persones.

Existeix un terme intermig:



Camuflatge: mimetitzar allò que un realment és. Persones que diuen que són inclusives quan realment ho són dins d'una perspectiva selectiva. No hi ha un pensament mixte.

Atenció a la diversitat

ATENCIÓ A LA DIVERSITAT. Atendre a tots Aquest concepte es defineix com el conjunt d'accions educatives que en un sentit ampli intenten prevenir i donar resposta a les necessitats, temporals o permanents, de tot l'alumnat del centre i, entre ells, als que requereixen una actuació específica derivada de factors personals o socials relacionats amb situacions de desavantatge sociocultural, d'altres capacitats, de compensació lingüística, comunicació i del llenguatge o de discapacitat física, psíquica, sensorial o amb trastorns greus de la personalitat, de la conducta o del desenvolupament, de greus trastorns de la comunicació i del llenguatge.

Activitat: atenció a la diversitat segons la lògica.

- Homogeneïtat: En l'atenció a la diversitat en l'homogeneïtat, hi ha una atenció especial però es fa aïllant a l'individu dels altres. Se'l treu de l'aula per a realitzar una educació especial. Així no s'accepten les diferències, perquè s'exclou.

- Atenció a la diversitat: Què puc fer pels alumnes diversos, al marge del que feim pels alumnes normals o no diversos? Amb aquesta frase s'està categoritzant. Els normals són aquells que compleixen els requisits establerts pel professor, els que responen a les expectatives. Els altres són diversos. Això és la base de l'atenció a la diversitat. Ex: classes de reforç.
- Heterogeneïtat: En el món educatiu, atendre a la diversitat consisteix a organitzar els elements escolars i curriculars ordinaris perquè facilitin l'aprenentatge de tots els alumnes creant criteris generals per poder ensenyar a tothom portant a terme uns processos de formació segons les agrupacions escolars. Conviuen tots dins una mateixa classe amb certes ajudes. Tothom és diferent i tenen el dret de ser-ho. Si tenim dret, no cream classificacions. I a nivell acadèmic, es transformaria al context. En vers de **Què puc fer pels alumnes diversos, al marge del que feim pels alumnes normals o no diversos?** que puc fer per a TOTS els alumnes? perquè tots aprenguin, considerant que tots són diferents?
- Camuflatge: jo admet la diferència, però l'única manera que se m'ocorr actuant davant ella, és reduint la diversitat. Quan jo intent reduir la diversitat, fent grups homogenis. Com que faig grups homogenis, doncs caic a la lògica de l'homogeneïtat. Les necessitats tenen categories distintes. El problema és que no es pot reduir la diversitat.

De pedagogia terapèutica → Educació especial → atenció a la diversitat → INCLUSIÓ

L'atenció a la diversitat està present a tots els centres educatius. Ja sigui model 1, 2 o 3. A on es contempla? A on es reflexa?

1. Al currículum,
2. A l'organització escolar
3. A la metodologia didàctica. Per poder passar del model 1 al 3, necessitem dues coses:
 - a. Convenciment de la necessitat de canvi (que fins que jo com a docent no estigui convençut que aquests models són dolents i s'han de canviar, no ho farem. El convenciment és una cosa que ningú ens pot fer).
 - b. Capacitat de modificar antigues idees i valors dominants a la nostra societat.

Com s'aconsegueix això? a partir de tres idees:

- Reflexió sobre la pràctica
- Treball col·laboratiu i en equip
- Estudiar (recerca d'informació)

Models d'atenció a la diversitat

Montobbio (1995): parla d'entendre i atendre la diversitat. Sols entenent podem atendre. Diu que hi ha tres models:

- **Tradicional**: basat en la patologia, dèficit, etc. que planteja una intervenció terapèutica i que ens duu a la segregació, discriminació i l'atenció especial d'aquestes persones. Model dominant de les escoles.
- **Rehabilitador**: es fonamenta en la discapacitat. Ja no és la patologia, sinó la discapacitat. Ens duu a una situació asimètrica (desigual), perquè tu tens una discapacitat que jo no tenc. El concepte del que parlem és de NEE, i la solució és la integració. En el fons aquest model ha arribat a equiparar-se al tradicional, degut a l'asimetria de les relacions. Aposta la integració és una passa significativa però insuficient. Les diferències existeixen, punt i final. No les podem eliminar i per tant, hem d'aprendre a conviure ens agradi o no.
- **Global**: no parlem de patologies, ni de discapacitats, sinó de persones. Aquesta persona troba barreres i facilitadors en el seu context, allà on es mou. Aquestes barreres i facilitadors, ofereixen oportunitats de fer coses. El que oferim nosaltres és educació/formació. Hi ha suports i a aquest model li deim inclusió. Paraules clau: PERSONES I OFERESC EDUCACIÓ. Aquesta és la meva feina. Quina diferència clau hi ha entre integració i inclusió: a l'integració exigim que sigui el subjecte que s'adapti al context, mentre que l'inclusió és el context que canvia per a rebre a la persona.

Característiques del canvi educatiu:

- És un procés (passar del paradigma d'integració → a l'inclusiu).
- Necessita temps
- És aprenentatge
- És dolorós. Ens crea problemes i mal (no mal físic). Vol dir que ens haurem d'enfrontar (debatre) amb la gent que creu que aquest canvi està fet.

Integració vs inclusió (Porter). P. examen

La integració malentesa, s'ha convertit en la manera actual. Que propòs jo perquè tothom aprengui? és la seva responsabilitat o és la meva? quan un alumne no aprèn, que feim? Quan les coses van malament, es justifica el perquè no aprèn. Això és el canvi dolorós. És aquí quan demanem l'ajuda d'un especialista. Això és més una característica de salut, que no educativa, però ho hem copiat. Si pens amb això, pens que l'individu s'ha de curar.

Què significa la inclusió? NO és una reforma de l'educació especial. PT -> EE -> EI

Hi ha hagut un trencament de pensament quan es va passar d'educació especial a educació inclusiva. L'educació inclusiva afecta tot el sistema educatiu, es troba present en totes les parts del sistema educatiu, és un canvi global. Quina és la base de respondre a la diversitat? Tenim tres idees clares per això:

- No feim categories, perquè reconeixem les diferències.
- Que el problema no és l'individu, sinó el context.

- Lògica de l'heterogeneïtat

INTEGRACIÓ	INCLUSIÓ
Es centra en l'alumne	Es centra en l'aula
S'assigna un especialista a un alumne	Té en compte els factors d'ensenyança/aprenentatge
Es basa en el diagnòstic	Resolució de problemes en col·laboració → avaluació
S'elabora un programa individual	Estratègies per al professorat
S'ubica a l'alumne en programes específics	Suport en l'aula ordinària

Definició de la UNESCO sobre EI:

“Un proceso de abordaje y respuesta a la diversidad de necesidades de **todos los estudiantes** a través del aumento de la **participación** en el aprendizaje, las culturas y las comunidades, y la reducción de la **exclusión** dentro y desde la educación. Implica cambios y modificaciones en el contenido y los enfoques, las estructuras y las estrategias bajo una visión común que abarca a todos los niños y niñas del rango de edad apropiado y la convicción de que es la responsabilidad del sistema regular educar a todos los niños y niñas” (UNESCO, 2003, 2009).

L'educació inclusiva no distingeix i per tant afecta a tots els alumnes . Estem parlant de tots els alumnes, sense excepcions. Per a poder aprendre, no basta venir, sino participar. Vol dir estar actiu amb l'activitat que s'està realitzant, no vol dir que tothom faci el mateix sinó que posi en funcionament les seves capacitats.

Es contadiu una mica perquè categoritza l'edat: diu que tinguin les categories que tinguin, els agruparem per edat. Perquè es mantén l'edat? Perquè històricament s'ha agrupat a persones amb les mateixes capacitats i ha passat que una persona de anys ha anat amb una de 15. La seva idiosincràsia física i psicològica no és la mateixa i per tant la seva experiència/maduració/desenvolupament física i emocional no és igual. Això és una incoherència, un nin de 5 anys no es pot comparar amb un de 12.

Educació inclusiva en l'Estat

Les persones amb discapacitats sempre han estat l'ança que ha generat un canvi en les altres persones. Això es va veure amb el principi de normalització. Ara aquest principi s'ha generat en tots els col·lectius: les dones, immigrants, transexuals... L'origen va ser amb les persones amb discapacitat i aquestes segueixen sent les persones més excloses del col·lectiu. Possiblement perquè sigui el més nombrós.

L'any 2006, l'ONU va aprovar la convenció nacional de les persones amb discapacitats.

L'any 2008 es va modificar i es va publicar en el butlletí oficial de l'Estat.

BOE → Llei 2009 → ¡Qualsevol exclusió a un infant amb discapacitat és una il·legalitat!

Principis de l'educació inclusiva

Principis de l'educació inclusiva: Si no es compleixen aquestes tres característiques, no hi ha inclusió.

- Presència: ser-hi i formar part del grup. La pertinença és dual, jo m'hi sent i ells senten que jo hi form part. Si es compleixen aquestes condicions, jo tenc la capacitat en allò que s'està fent. Participar vol dir funcionar i estar actiu amb aquelles situacions d'aprenentatge que s'està fent.
- Participació: perquè participam? per aprendre. Estar actiu, tots estan compartint l'aprenentatge.
- Progrés: hi ha d'haver un progrés en aquests factors perquè es pugui donar la inclusió.

Ainscow, Booth i Dyson → El procés de canvi sistemàtic per tractar d'eliminar les barreres de diferents tipus que limiten la presència, l'aprenentatge i la participació de tot l'alumnat en la vida escolar dels centres on són escolaritzats, en particular atenció a aquells més vulnerables.

La diferència existeix. Molts tenen més probabilitats de ser més exclosos que altres. Hi ha d'haver una atenció a aquells més vulnerables, no per fer coses especials amb alumnes especials, sinó per tenir en compte que hi ha alumnes amb unes diferències molt més perilloses que altres, i les hem de tenir en compte. No exclosos a nivell de presència, sinó a nivell de progrés. Límits: tothom en té. Si ets conscient de quins són els teus límits, existeix la possibilitat de moure el límit. Si jo tenc una persona situada i no moc el meu límit, aquella persona està exclosa. Ningú és inclúsiu al 100%, però avançam per no retrocedir. Quan la gent troba una barrera, moltes vegades anem cap enrere i ens hi hem d'encarar.

Inclusió: permetre i entendre que a la diferència la volem. **Elements clau:**

La inclusió requereix:

1. Donar la benvinguda a la diversitat. Acceptar-la.
2. Inclusió significa beneficiar a **tots** els alumnes.
3. Proporcionar igualtat d'accés i pertinença a l'educació. Ens hem de sentir reconeguts dins el grup.
4. Tots els nins són a l'escola i sempre a l'aula ordinària.

Que significa:

1. És un procés. Mai serem del tot inclusius.
2. S'ocupa de la identificació i eliminació de les barreres. Barreres són geogràfiques i per això són en el context. Les barreres les hi posem nosaltres.
3. La vulnerabilitat existeix perquè les diferències existeixen. Hi ha alumnes que queden fora del sistema per qüestions externes. El catàleg d'alumnes vulnerables és enorme, per això no ens interessa el catàleg. Ens interessa que quan tenim aquesta persona amb alt risc tenguem aquells recursos/suports necessaris per a que puguin continuar.

Indicadors claus de les pràctiques inclusives.

Si nosaltres tenim una pràctica educativa i volem saber si és inclusiva o no, aquí tenim els indicadors per a saber-ho:

- No feim categories d'alumnes.
- La diversitat/diferència és un fet natural → Actuem en el context no en la persona
- Realitzam sempre grups heterogenis
- Els suports són necessaris en el grup

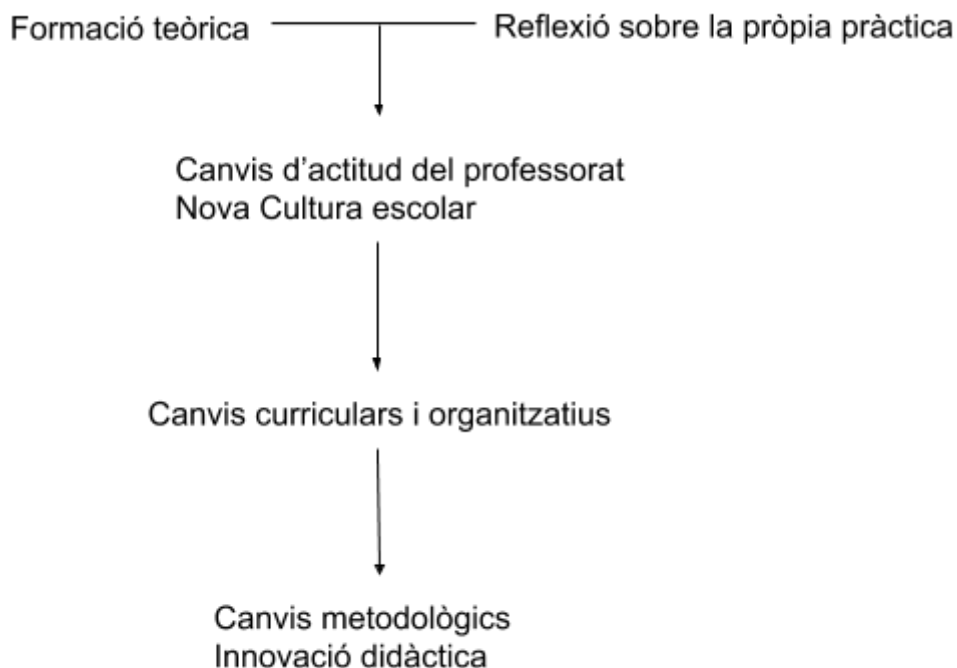
Bones pràctiques educatives

El que ens interessa és consolidar les bones pràctiques educatives. No hi ha cap pràctica didàctica i metodològica inclusiva per a si mateixa. El que sí serà clar és que les pràctiques inclusives seran innovadores i efectives.

Bones pràctiques inclusives:

- Hi ha tres nivells de pràctiques inclusives.
 - Una primera generació de naturalesa aditiva, de suma. És la integració. Estic d'acord amb la inclusió però no tenc els recursos. Jo segueixo fent el mateix però tenc alumnes amb discapacitats i recursos.
 - Millorar la pràctica a l'aula general. Comença a usar els recursos per millorar la meua pràctica.
 - Quan aplico pràctiques educatives de qualitat per a tots.

Índex de la segona part de l'assignatura: Model educatiu inclusiu



Formació teòrica: estudiar. Mai s'ha de deixar d'estudiar.

La realitat social, acadèmica, laboral i econòmica ha canviat i els canvis més significatius són els avanços tecnològics, la globalització, ... A partir d'aquí sorgeixen unes preguntes:

¿l'escola també ha canviat?

¿Quin model d'escola oferim als nostres alumnes?

¿Per que van els nins a l'escola? Per aprendre

¿Quins són els valors basics de l'escola?

¿Que entenem per aprenentatge? → 2 corrents

Adquisició de coneixements transmesos pel docents, així les escoles mantindran tancat el currículum i practiques d'ensenyança organitzades rígidament.	Alguna cosa que passa quan els estudiants estan activament involucrats en donar-li sentit a les seves experiències.
<ul style="list-style-type: none"> - Transmetre coneixements - Donar informació - Repetir i memoritzar informació 	<ul style="list-style-type: none"> - Generar / construir coneixement - Transferència d'informació - Ser crítics: aprendre a fer-se preguntes

7 PRINCIPIS DE L'APRENTATGE no hace falta todo

1. Els alumnes són en centre de l'aprenentatge → L'alumne ha de ser el protagonista del seu propi aprenentatge, per tant, les activitats se centren en la seva cognició i el seu creixement.
 2. La naturalesa social de l'aprenentatge → L'entorn d'aprenentatge es fonamenta en la naturalesa social del procés d'aprendre i fomenta activament l'aprenentatge cooperatiu ben organitzat.
 3. Les emocions són essencials en l'entorn d'aprenentatge, és fonamental els docents estiguin en sintonia amb les motivacions dels alumnes i amb el paper clau que tenen les emocions en l'assoliment de resultats.
 4. Reconèixer les diferències individuals → L'entorn d'aprenentatge ha de tenir molt en compte les diferències individuals entre l'alumnat, inclòs el seu coneixement previ.
 5. Incloure tots els alumnes → L'entorn d'aprenentatge ha de dissenyar programes que exigeixin, a tots, esforç i afany de superació, però sense una sobrecàrrega excessiva.
 6. Avaluació per a l'aprenentatge → L'entorn d'aprenentatge ha d'operar amb expectatives clares i aplicar estratègies d'avaluació coherents. Cal insistir molt en el feedback formatiu que ha de contribuir a l'aprenentatge.
 7. Construir connexions horitzontals → L'entorn d'aprenentatge promou la "connectivitat horitzontal" entre àrees de coneixement i matèries; també amb la comunitat i el món en general.
- **DESENVOLUPAMENT DE L'EDUCACIÓ INCLUSIVA**
 - Crear cultures inclusives → Pensar
 - Construcció de comunitats escolars
 - Establir valors inclusius com a guia per a la toma de decisions

Una cultura escolar inclusiva es basa en la cooperació no competició, tots els membres ho són de ple dret, “poder fer-ho tot és un luxe, que molts no tenen sempre”, valorem a les persones de manera integral, denunciem la opressió i l'exclusió i un ambient que ofereix seguretat...

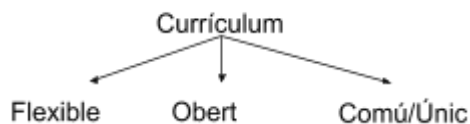
- Elaborar polítiques inclusives decidir
 - Compromís de l'administració
 - Formació del professorat
 - Afavorir la innovació didàctica
- Desenvolupar practiques inclusives aplicar
 - Eliminació de barreres
 - Potenciar als suports i facilitadors
 - Apliquem els principis del disseny universal

Tema 3. La pràctica inclusiva



3.1- Currículum

El currículum escolar recull objectius, continguts, activitats, metodologies, programacions, etc. El currículum ha de ser **heterogeni**, ja que respon a les característiques dels alumnes S'ha d'adaptar a l'individu i al context.



Quant més flexible i obert, més respondrà a les característiques dels alumnes. Aquesta és una situació que ja hem parlat, que depèn de la meua actitud i referents.

Les adaptacions curriculars són negatives o són coherents? doncs depèn de la perspectiva que es faci. Si són elements que desvien cap a un currículum especial, doncs són dolents. Si no són un desviament de l'autopista, sí que són inclusius. La flexibilitat i l'obertura del currículum es mostren amb aquestes adaptacions curriculars. Aquestes adaptacions que sorgeixen del projecte educatiu del centre, es desglossen en programacions dels nivells que tenim a l'escola i podem arribar a fer-ne d'individuals. Com més flexibles siguin, menys se n'hauran de fer.

La idea és, el sistema s'adapta a l'alumne o l'alumne s'adapta al sistema.

Dos models de currículums, a partir de dues variables:

- Igualtat d'oportunitats
- Barreres a l'aprenentatge i la participació

-- Igualtats d'oportunitats +

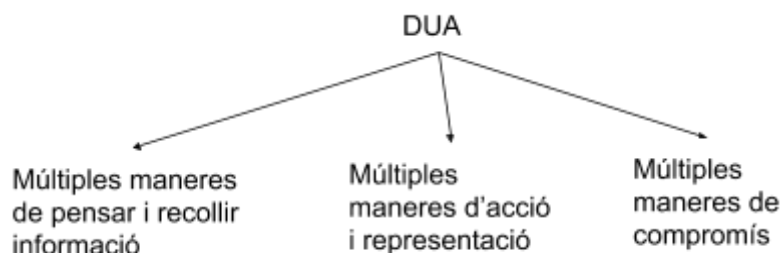
+ Barreres a l'aprenentatge i a la participació --

Currículum tradicional	Currículum inclusiu
Cerca la simplificació i es basa en l'homogeneïtat	Diversifica i és heterogeni
Elements → ¿Quines propostes d'ensenyança – aprenentatge?	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Proposta: uniformes i tancades ➤ Metodologia: única i lineal (segueix un ordre) ➤ Avaluació: únic mètode d'avaluació ➤ Expectatives dels alumnes: Baixes expectatives per als alumnes més vulnerables 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Proposta: Flexibles i obertes ➤ Metodologia: Diversitat de metodologies, no hi ha cap metodologia millor que una altre. Integració ➤ Avaluació: Diferents mètodes d'avaluació ➤ Expectatives dels alumnes: Altres expectatives

DUA

DUA → Disseny universal d'aprenentatge: és un procés d'accessibilitat universal. → tothom ha de tenir accés. Ex: una escala.

Accés → Definició de P.P.P. Primer he de ser-hi per a poder participar. Cercam formes naturals, comunes d'accés al currículum. I aquest és un element que va néixer en dos àmbits.



→ Múltiples maneres **d'informació** → oferir la informació de distintes maneres per tal de que tots puguin aprendre

- Múltiple maneres de **resposta** → Tenim la idea de que hi ha una única manera de respondre (la redacció). I no és l'única manera, tal vegada hauríem de dir que hi ha múltiples maneres de recollir la informació de l'alumne.
- Múltiples maneres de **participació**

3.2. L'organització a l'escola inclusiva

Suports

Suports: la idea sorgeix l'any 1992. L'associació americana de retràs mental, que fa referència a discapacitat intel·lectuals, marca la pauta. Va fer una definició que va ser una ruptura amb tot el que s'havia definit fins el moment. S'arriba a la conclusió de que el problema no era l'alumne sinó el que se li oferia. L'any 97, es defineix com: el suports són tots aquells recursos i estratègies que promouen els interessos i metes de les persones, amb i sense discapacitat, que les possibiliten l'accés a recursos, informació i relacions pròpies dels ambients de treball i d'habitatge integrats; i que donen lloc a un increment de la independència-dependència, productivitat, integració comunitària i satisfacció personal.

Que son els suports a l'escola?

És qualsevol cosa que feim, elements, recursos o activitats, que ens permetin fer coses, o fer millor les coses que sense ells no ho podríem fer. Hem d'oblidar la idea de que el suport és per un grup d'alumnes. El suport és per tots els alumnes.

Per què parlem de suports?

Son elements necessaris per poder desenvolupar una educació inclusiva, no són per segons qui, sinó que son per tothom, "tothom necessita suports". Els suports són un element important dins l'organització.

Els suports també serveixen als professors, perquè és una eina per arribar a tothom. Va dirigit a tots els alumnes i als professors i per això, es duu a terme a l'aula.

On se situen?

Se situen entre les capacitats dels alumnes i les exigències de l'entorn. Sols són útils quan es situen aquí enmig. Tothom té capacitats i els suports ens serveixen per posar en funcionament aquestes capacitats. La nostra tasca com educadors som els responsables de posar en marxa aquestes capacitats.

Els suports tenen graduacions. La igualtat d'oportunitats significa que cada un tengui a la seva disposició allò que necessita per a poder assolir l'objectiu.

Existeixen dos models distints de suports:

Model de suport VS Model d'escola

Model Assistencial

- Els suports són recursos extres
- Se treballa en grups diferenciats i amb una intervenció limitada
- Se fonamenten les categories d'alumnes
- S'aplica un currículum paral·lel

Model Educatiu

- Els suports i les ajudes estan disponibles per a qualsevol alumne
- Se promou la igualtat d'oportunitats
- La diversitat s'interpreta com un valor
- S'aplica la diversificació curricular

FRACÁS ESCOLAR

Model terapèutic

Centrat en l'individu i en el seu dèficit

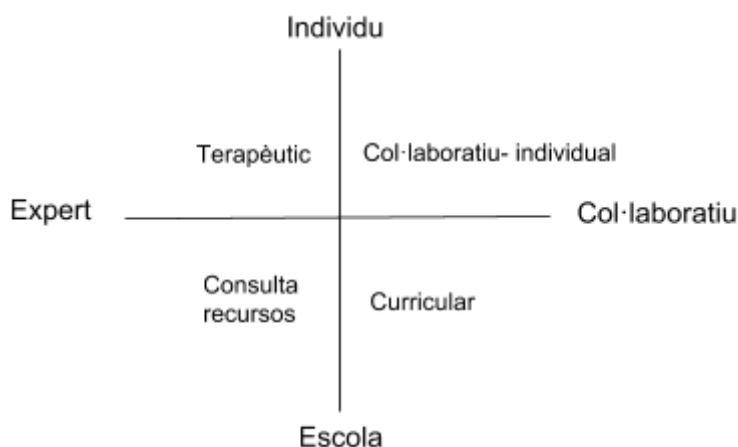
Model alternatiu

Treballar en el context educatiu

Diferència entre **igualtat** – **equitat** → La igualtat d'oportunitat és donar a cada alumne el que necessita, per això els suports tenen graduació. No podem pensar que tots els alumnes poden fer el mateix al mateix temps perquè això impossibilita la inclusió.

Models de suports

Hi ha quatre models de suport que es distribueixen a partir d'un quadre com aquest:



- Terapèutic: es veu a l'individu com a problema. L'expert treballa amb l'individu fora del context ordinari. Els suports no fan teràpia, sinó que desenvolupem les seves capacitats
- Col·laboratiu individual: segueix posant el focus a l'individu, però en aquest es treballa en xarxa.

- Consulta recursos: el que més mal ha fet. És un element de consulta i de recursos i és perillós perquè tu estàs fora del context. Si els fas com a expert, tens un problema. Si ho fas com un element implicat en la dinàmica de l'escola, no corre tant de perill. Expert que prepara amb recursos de l'escola classes especials o programes específics
- Curricular. Aquí la comoditat es perd. Perquè es perd la figura d'expert. Treballam col·laborativament amb tota l'escola. Els recursos no serveixen si no tenim un context adequat i adaptat

Mai ens hem de sentir experts en res. És un gran error. La nostra feina dins les escoles té una primera característica: nosaltres sense els altres no podem fer res.

Nivells de col·laboració:

- Nivell 0: activitat paral·lela.
- Nivell 1: intercanvi curricular. Es tracta d'un simple intercanvi d'unitats didàctiques, que permetrà al suport ajustar la tasca a l'aula de suport d'acord amb el que se treballa a l'aula ordinària.
- Nivell 2: Assessorament. És una relació asimètrica, establerta entre el tutor i el suport en relació amb una dificultat d'ensenyament que experimenta el mestre.
 - Assessorament passiu: el suport proporciona pautes i recursos.
 - Assessorament actiu: hi ha una interacció.
- Nivell 3: col·laboració externa. S'experimenta la necessitat d'aprofundir amb la relació personal i de suport mutu. Es posa de manifest que el treball de suport sols té sentit integrada en la dinàmica de l'aula
- Nivell 4: col·laboració interna. Realitzam una col·laboració a l'aula ordinària i aprofundim en ella. Treballam sols a l'aula ordinària i reflexionem conjuntament sobre les dificultats i les estratègies en les que ens trobem en el accés d'ensenyament-aprenentatge en situacions concretes. Aquest és l'únic inclusiu.

Modalitats de treball col·laboratiu

1. La coordinació. Consisteix en compartir una posició amb els altres, suposa informar i està informat sobre el tema tractat. No genera un treball vertaderament articulat amb els altres.
2. El desenvolupament conjunt de recursos. Impulsa l'aprenentatge docent perquè hi ha un intercanvi de visions, materials i coneixement que pot estimular la realització de noves pràctiques. Hi ha una forta interdependència i interacció.
3. Resolució de problemes. Es tracta de possibles solucions a una situació percebuda com a problemàtica. Se creen espais de debat que permetran avaluar alternatives i planificar intervencions de manera col·lectiva.

ASCE -> aules substitutòries de centre específic

Aula de reforç: Per a aquells casos en què no es necessita una assistència especialitzada, l'escola disposa d'una aula de reforç on es tracten els endarreriments d'aprenentatge, i es personalitzen, en cada cas, uns programes de recuperació que porten a terme tres mestres de l'Equip Pedagògic.

Implicació del paradigma de suports

Ja no es parla de discapacitat, sinó d'educació inclusiva, ja que els suports en formen part.

1- Existeix una discrepància entre les meves capacitats i les exigències del meu entorn. Les persones tenen capacitats, habilitat etc, en el context escolar per aprendre. No aprenem mai a partir del que no sabem, sinó a partir del que sabem! En educació, dir que no es sap no interessa, sinó que ens interessa el que sap. Si jo partesc del que no sap, tot és negatiu. Si partesc del que sap, tenc un punt de partida sobre el qual basar-me. A les escoles, és el currículum ens marca les exigències de l'entorn. Els suports cobreixen la discrepància entre les capacitats i les exigències de l'entorn. No volem actuar damunt la persona, aquesta té les característiques que té. Volem construir ponts.

2- La millora en el funcionament humà dependrà del grau en que aquests suports se fonamenten en una planificació i aplicació seria. Els suports ens ajuden a millorar allò que ja podem fer i ens permeten fer les coses que no podríem fer sense ells.

3- Hi ha la idea amb un principi, si nosaltres posem el focus d'atenció damunt el dèficit, s'usa el model d'etiquetes. Hi ha un moviment de posar l'atenció damunt els sistemes del servei. Comprendre a les persones pel distints suports que necessiten:

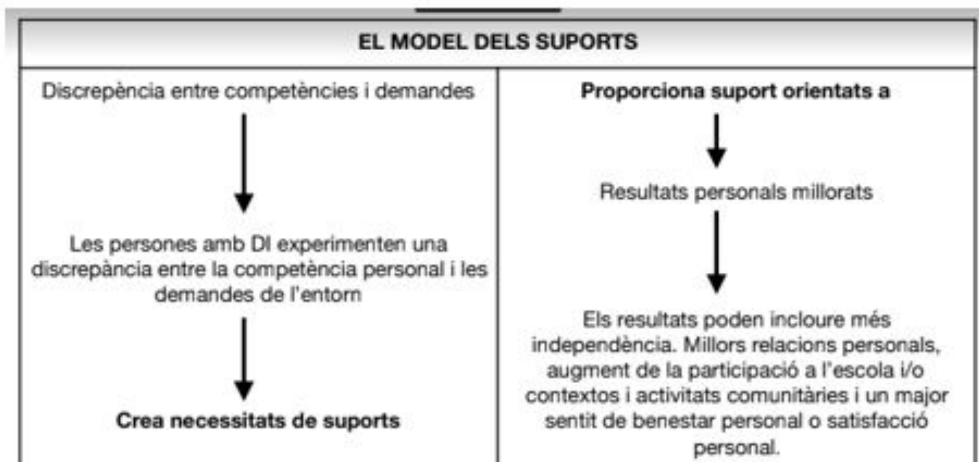
- Universal
- Addicional
- Intensius

4- Plantegem una perspectiva centrada en reduir la discrepància entre les competències de una persona i les exigències dels entorns a on viu, per identificar els sistemes de suport necessaris per millorar el funcionament i resultats personals.

Dues funcions globals dels suports:

- Què és capaç de fer la persona i com nosaltres podem actuar en l'entorn perquè aquesta participació sigui més gran. Assenyalar la discrepància entre el que una persona no és capaç de fer en diferents entorns i activitats i quins canvis fan possible la seva participació.
- Els suports se centren en millorar els resultats personals a través de la millora del funcionament.
- És necessari un equilibri entre aquestes dues funcions.

On trobem els suports? en el context.



MODEL DE SUPORT VS MODEL D'ESCOLA	
<u>Model Assistencial</u>	<u>Model Educatiu</u>
Els suports son recursos extres	* Els suports i les ajudes estan disponibles per a qualsevol alumne.
Se treballa en grups diferenciats i amb una intervenció limitada	Se promou la igualtat d'oportunitats
Se fonamenten les categories d'alumnes	La diversitat s'interpreta com un valor
S'aplica un currículum paral·lel	S'aplica la diversificació curricular.



Com es pot passar d'un model a un altre? Convicció de la necessitat de canvi. El primer element del canvi és actitudinal. Si un no està convençut, per molt que li diguin no ho farà.

Dues característiques:

- Reconèixer, admetre i acceptar la diversitat.
- Model terapèutic-individual és ineficaç. Arriba un moment en que ja no formen part del sistema educatiu.

Diversificar el procés d'ensenyament-aprenentatge:

- Proposar situacions d'aprenentatge generals i comunes per a tots els alumnes.
- Proposar canvis en l'organització del centre i de l'aula.
- Proposar una diversitat en la metodologia didàctica, amb l'objectiu de que aprenguin tots.

Model de suport alternatiu-curricular.

Model alternatiu-curricular de suport:

<u>Característiques</u>	<u>Actuacions</u>
• Generalitzat	El suport promou actuacions globals a l'escola i a la classe
• Contextual i didàctic	Col·laborar en la diversificació del procés d'aprenentatge del treball a l'aula: potenciar la organització dinàmica i flexible de l'aula, participació conjunta en l'avaluació. L'aula és el lloc natural per desenvolupar el suport.
• Reflexió i col·laboració	Aporta idees, estratègies i alternatives didàctiques de funcionament.
• Consensuat i compartit	El seu treball diari forma part harmònica del funcionament general de tot el professorat.
• Novetat organitzatives	Promou l'autonomia del treball dels alumnes
• Caràcter preventiu	Realitzar una bona valoració inicial i seguiment de tot el conjunt de l'aula. Ajudar a modificar actituds. Ajudar a modificar expectatives negatives. Exemple: Ens serveix per evitar que els alumnes caiguin en la necessitat de repetir

Els tres moments d'actuació del suport.

1. Planificació i programació didàctica
 - a. Dissenyar situacions d'aprenentatges comunes i adaptar els objectius i continguts a tot l'alumnat del grup-classe.
2. Participació en l'execució d'alternatives metodològiques i organitzatives a l'aula
 - a. Recerca d'alternatives i dinàmiques de treball
 - b. Varietat de respostes i organitzacions
3. Anàlisi i valoració de la pràctica realitzada
 - a. Avaluació conjunta com a eina de millora.
 - b. Reflexió conjunta.



Suport curricular:

- Tots els alumnes guanyen en igualtat
- Tots els alumnes guanyen en autoestima
- Tots els alumnes reben suport
- El professor és un més dins el claustre amb la seva especialitat
- Hi ha una millora en el procés d'ensenyament-aprenentatge

Durant molt temps s'ha pensat que el professor de suport és un element extra. Moltes vegades aquest professor és el que estira quan es fa un treball en equip, finalment tot això ha de servir per a millorar el procés d'ensenyança-aprenentatge. Sinó aconseguim millorar aquest procés, doncs és nul.

Organització dels suports

- Suports per a qualsevol alumne (tot i que a la realitat no sigui així).
- Col·laborar en el procés d'E-A
- Potenciar l'organització dinàmica i flexible de l'aula
- Aporta idees, alternatives didàctiques
- Participa en el procés d'avaluació
- Potencia l'autonomia dels alumnes
- L'aula és el seu lloc natural d'actuació
- Ajuda a modificar actituds i expectatives del professorat

Equips docents: cultura de la col·laboració

- Propòsits i valors comuns
- Confiança per una col·laboració efectiva i duradora
- Reflexionar sobre la pràctica
- Creació de xarxes: internes i externes

DOCÈNCIA COMPARTIDA

MODALITATS D'AGRUPACIÓ DE L'ALUMNAT

1- Mixtures → Un únic professor davant un alumnat heterogeni, model organitzatiu propi de l'aula tradicional, on tot l'alumnat comparteix uns mateixos objectius, continguts i activitats d'aprenentatge.

2- Streaming → és el pitjor model. Ens han donat un professor més de matemàtiques per a suport. Com que tenim dos professors i espais agrupem els alumnes per nivells. Es separa l'alumnat per nivells de rendiment, en diferents aules o dins de la mateixa, afegint més recursos humans per atendre als diferents grups. El resultat és que el grup inferior no té la oportunitat de desenvolupar al màxim les seves capacitats i no hi ha intercanvi entre ells. Aquest model d'organització de l'aula evidencia que són els estudiants amb més dificultats els que resulten més perjudicats en el seu aprenentatge, la qual cosa repercuteix tant en la qualitat com en l'equitat educativa. Els recursos són necessaris, la qüestió es troba en com els utilitzem.

P. EX: quina variable podríem introduir en aquest model perquè s'apropàs a l'inclusió? La diferència que separa els alumnes per nivell de rendiment crea un problema. Cercam la homogeneïtat. Si en ves de fer això, fem grups heterogenis, no serà tan negatiu. Això s'anomena desdoblaments. Si és inclusiu, no seran grups homogenis. No és una solució dolenta, però n'hi ha de millors.

3- Inclusió: heterogeneïtat a l'aula i participació i aprenentatge per a tots. Les iniciatives referides en aquest model es basen en mantenir la heterogeneïtat de l'aula, però incorporant els recursos a l'aula ordinària, on tots els alumnes comparteixen el mateix entorn i els mateixos continguts d'aprenentatge. La cosa no està en els recursos que tenim, sinó en com els utilitzam.

L'educació inclusiva suposa:

- Reduir barreres
- Mobilitzar i optimitzar recursos
- Generar suports en contextos ordinaris. Introduir les famílies significa que l'escola s'obri a perspectives a les que no està acostumat. A la comunitat educativa, la idea de que els mestres són els únics que ens poden ensenyar, és un error. Els hem de saber gestionar i guiar, però ens poden ajudar: alumne, famílies, voluntàries,...

Claus per una educació inclusiva: (això serveix també per a identificar les escoles del treball).

- Tenir altes expectatives de tot l'alumnat
- Treballar amb grups heterogenis
- Els suports sempre dins l'aula ordinària
- Ampliació del temps d'aprenentatge (deixar que l'alumne respongui a allò que li demana, donar-li temps perquè aprengui).
- Anomenar i visualitzar a tot l'alumnat.
- Enriquir el currículum.
- Millorar la relació família-escola.
- Fomentar la formació del professorat.

Model de suport inclusiu:

- El suport és una tasca de tot el professorat
- Necessita la col·laboració entre tot el personal, la comunitat i els propis companys. Tot això seqüenciat pel tutor.
- Ajuda a l'eliminació/superació de barreres per a tot l'alumnat.

Quan es treballa amb dos professors dins l'aula:

- Donam suport a tot l'alumnat de l'aula (a tots per igual).
- Treballam sempre en grups heterogenis.
- Conduim i dirigim l'activitat junts.

Quant més autònoms són els meus alumnes, més temps tenc per dedicar a els meus alumnes,

Cal dissenyar activitats que:

- Fomentin la interacció i el treball conjunt. (Les exposicions i explicacions quan hi ha un únic professor).
- Permetem diferents nivells de resolució i de complexitat a partir d'una proposta global.
- Plantejam els aprenentatges des de la interdisciplinarietat i la globalització. La realitat no està dividida per assignatures. La societat no està dividida en això. Tot el que fem globalitzant els aprenentatges afavoreix això.
- Afavorim l'èxit de tots: proposam diferents activitats, estratègies, materials i agrupaments.

Condicions de la docència compartida:

- Treball en equip i de manera cooperativa.
- Confiança mútua.
- Respecte i consens.
- Planificació conjunta: compartir objectius i plantejaments
- Coordinació i complementarietat

Avantatges de la docència compartida:

- Aconseguim individualitzar més l'aprenentatge. Perquè hi ha una major i millor atenció a l'alumne.
- Evitam la segregació i discriminació que produeix la sortida de certs alumnes de l'aula.
- Afavorir que tot el professorat aprengui a atendre la diversitat a l'aula ordinària.
- Facilita l'autonomia de l'alumnat a l'aula.
- Millora la convivència i el clima de l'aula.

DOCÈNCIA COMPARTIDA

Fortaleses	Debilitats
Fomentar el treball col·laboratiu i el compromís comú	Si hi ha conflictes de relació i no se resolten adequadament
Establir relacions de confiança	
Recerca conjunta de solucions i alternatives	Improvisar i actuar sense coordinació i planificació
Reconeixement de les diferents competències professionals	
Millora el seguiment i avaluació de l'alumnat	El rol d'un professor és de simple cuidador
Millorar de resposta a la diversitat	Quan l'experiència és una imposició

Tema 4. Planificació docent

3 eixos importants:

- Què volem ensenyar? Objectius (capacitats) i continguts (temes).
- Quan i com ho volem ensenyar? És el que nosaltres preparem de treball. És la metodologia didàctica que usaré per a que els meus alumnes assoleixin aquestes objectius i aprenguin aquest contingut. Que inclou? els elements materials, els elements d'activitats i les experiències i suports.
- Què, com i quan avaluaré? Ho faré en el moment inicial, durant el procés o al final de l'aprenentatge.

Idees claus per a la inclusió:

- La varietat de propostes, de possibilitat de respostes, augmenten les probabilitats d'aprenentatge.
- Disposar, planificar i programar unitats didàctiques ben estructurades i fàcils de seguir per l'alumne, per tal d'alliberar al mestre per desenvolupar tasques d'orientació. L'alumne ha de ser autònom. Per això, és necessari que tinguem ben estructurada la unitat didàctica, sinó difícilment podrà ser així.
- Les activitats i metodologies han de ser diversificades. Perquè no necessàriament tots han d'usar els mateixos materials ni les mateixes condicions. CAI que alumnes diversos puguin aprendre junts de maneres diverses.⁷
- Distribucions de temps i d'espais flexibles, perquè sigui la programació la que s'adapti a l'alumne i no a la inversa.

Objectius: que són? els resultats esperats o l'aprenentatge que hem d'aconseguir. Capacitat que hem de treballar.

Continguts: Si treballem a nivell de continguts hauríem d'adaptar aquets objectius. Definir, organitzar-los i seqüenciar-los.

- Seleccionar
- Prioritzar
- Seqüenciar
- Organitzar
- Planificar...

Com ho farem. Que passa si un alumne no arriba a allò bàsic? Aquest és el nostre límit d'acceptació de les circumstàncies. A partir d'aquests continguts, nosaltres determinam quin és l'aprofundiment al que es pot arribar. Quins són els límits de l'aprenentatge? Això és la dificultat. Sense els continguts no es poden desenvolupar les capacitats. Totes les persones tenen capacitats per aprendre i aquesta és la dificultat més grossa. Som nosaltres que hem de saber proposar situacions per aprendre.

Quan -> Com seqüenciar aquest aprenentatge. Entram dins una dinàmica important, no és el mestre ni el currículum que determina la seqüència d'aprenentatge de cada un. Hi ha una seqüència temporal, però no ve determinada. Ex: és bo que els nins i nines aprenguin a llegir i a escriure a primer de primària? sí. És obligatori? no. Els nivells acadèmics també tenen una seqüència. Hi ha elements fixos i d'altres dinàmics. La metodologia serveix com a

proposta d'aprenentatge, atenen a les quatre característiques d'abans. Metodologies: les que explicarem i més! Com organitzarem l'aula, el temps, la situació d'aprenentatge perquè tots els alumnes aprenguin al màxim de les seves possibilitats.

Ex: xerrar en públic. Objectiu: saber fer-ho i treballar la capacitat. Contingut: saber els que s'ha de dir.

Metodologia (p -p -p) presencia (depèn de la nostra voluntat),.

- Com ho farem per a que participin
- La metodologia crea situacions d'aprenentatge per aprendre els objectius i els continguts

Avaluació → el primer punt clau: què vull avaluar? quan? Com?

- Per avaluar continguts de manera simple són els exàmens finals. Hi ha altres maneres com: les rúbriques. L'autoavaluació serveix per valorar-se a un mateix. Amb la rúbrica es pot fer una coavaluació (els companys avaluen les exposicions dels altres companys).Avaluació del professors